

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جایگاه مذهب در تربیت کودک

(به همراه داستان های شیرین دینی - مذهبی اهل بیت)

مؤلفین

روناک امیری

فائزه خسروی

ویراستار

حدیث فتاحی

انتشارات فرزندگان دانشگاه

۱۳۹۸

سرشناسه	: امیری، روناک، ۱۳۷۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه مذهب در تربیت کودک (به همراه داستان‌های شیرین دینی - مذهبی اهل بیت) / مولفین روناک امیری، فائزه خسروی؛ ویراستار حدیث فتاحی.
مشخصات نشر	: تهران: فرزاتگان دانشگاه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۳۸-۶۵-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص [۱۱۳] - ۱۱۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: تربیت خانوادگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Domestic education -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: کودکان -- سرپرستی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Child rearing -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: والدین و کودک -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Parent and child -- Religious aspects -- Islam
شناسه افزوده	: خسروی، فائزه، ۱۳۷۶ -
رده بندی کنگره	: BP۲۵۳/۴
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۷۲۷۶

انتشارات فرزاتگان دانشگاه

جایگاه مذهب در تربیت کودک

(به همراه داستان‌های شیرین دینی - مذهبی اهل بیت)

تألیف: روناک امیری - فائزه خسروی

ویراستار: حدیث فتاحی

ناشر: فرزاتگان دانشگاه

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۳۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۳۸-۶۵-۷

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۹۵۱۹ مرکز پخش قانون یار

فهرست مطالب

۸.....	مقدمه
۱۰.....	بخش اول
۱۰.....	تربیت مذهبی، گامی به سوی پروردگار
۱۲.....	فصل اول
۱۲.....	کلیات
۱۶.....	فصل دوم
۱۶.....	دین و کودک دو هدیه الهی
۴۴.....	بخش دوم
۴۴.....	یافته‌های علمی و ضروری مخصوص خانواده ها
۴۶.....	فصل اول
۴۶.....	تربیت
۶۰.....	فصل دوم
۶۰.....	دامنه تربیت
۷۲.....	فصل سوم
۷۲.....	احیاء نسل پاک
۸۲.....	بخش سوم
۸۲.....	زمینه‌ها و اهداف تربیت
۸۴.....	فصل اول

فصل اول: ۷/

پرورش مذهبی ۸۴

فصل دوم ۱۰۲

اصول و شیوه‌های تربیت دینی کودک ۱۰۲

منابع و مؤاخذ ۱۱۴

مقدمه

انسانها ورای نیازهای مادی به تقویت بنیه معنوی و روحی نیازمندند و این حق مسلم و خواست فطری و ذاتی آنهاست که دنیای جدید تلاش می‌کند این حق را از آنها بگیرد. بشر با تکیه بر اندیشه و توانایی خود نتوانسته برای پرورش روح انسانها اقدامی نماید. بلکه برای این امر نیازمند به نیروی غیبی است که بتوان به یاری بشر آمده و به شکوفا کردن استعداد انسانها کمک کند. از کتاب آسمانی قرآن که سالهاست از تحریف سالم مانده که بگذریم و به کتابهای آسمانی دیگر همچون تورات و انجیل که مورد تحریف واقع شده‌اند توجه کنیم، می‌بینیم که پیروان آنها با مراجعه به آنها به یک آرامش درونی می‌رسند در حالیکه غرب با تمام پیشرفتی که داشته نتوانسته این احساس آرامش را در انسانها ایجاد نماید. اسلام در تمام زمینه‌ها و در میان سایر مکاتب کامل‌ترین و غنی‌ترین مکتب است و برای خود و پیروانش و فرزندان آنان دستوراتی را اعمال کرده است و اگر پیروانش از همان آغاز طفولیت و پیش از آن با راهنمایی‌های اسلام جلو بروند بهترین و سالم‌ترین نسل را به جامعه تحویل خواهند داد بهترین و بزرگترین تلاش اسلام تکامل بخشیدن به بعد روحی و معنوی انسانهاست. در حقیقت پرورش مذهبی کودک از آغاز تولد او شروع می‌شود ولی قبل از تولد باید مراقبتهایی انجام شود که آن هم به حساب پرورش مذهبی کودک می‌آید. پرورش مذهبی کودک از هنگام انتخاب همسر و بعد از لحظات آمیزش و مزاجت شروع می‌شود. اندیشه و افکار پدر و مادر در هنگام مزاجت و همچنین افکار مادر در دوران حمل، غذاها و ... در او مؤثر است. پس از تولد کودک، والدین تا ۲۱ سال درباره فرزند خود مسئولیت مستقیم دارند و کوتاهی در این زمینه گناهی بزرگ محسوب می‌گردد. این دوره ۲۱ سال به سه دوره ۷ ساله تقسیم می‌گردد. ۷ سال اول که مدنظر ما در این بحث است دوره تکوین است و پرورش مذهبی از همان روز اول تولد شروع می‌شود و آن هم از طریق انجام مراسم مذهبی است. در دوران کودکی نباید فراموش کرد که ۷ سال اول تولد بسیار مهم است و در پایه‌گذاری شخصیت فرد دارای اهمیت فوق‌العاده است بطوریکه ۷۰ درصد شخصیت کودک در این سن پایه‌گذاری می‌شود پس بر والدین است که تربیت کودک در این دوران را فراموش نکرده و تمام

تلاش خود را برای پرورش کودک بکار گیرند و دستوراتی را که اسلام در این زمینه بیان داشته را
موبه موبه کار بسته تا بتوان نسلی پاک و مدنظر اسلام بوجود آورد.

بخش اول

تربیت مذهبی، گامی به سوی پروردگار

فصل اول

کلیات

دوران طفولیت مهمترین اوقات زندگی کودک است اگر طفل در این دوران درست تربیت شود تا آخر عمر سعادتمند است طفل با یک فطرت پاک به دنیا می آید این پدر و مادر و اطرافیانند که با اخلاق و صفات حمیده آن راه پاک را ادامه می دهند و یا انحرافات روحی و صفات رذیله را به او نشان می دهند پس سعادت و شقاوت کودک به نحوه هدایت والدین بستگی دارد.

خشت اول گر نهاد معمار کج تا ثریا می رود دیوار کج

دکتر علی قائمی در کتاب پرورش مذهبی کودک صفحه (۵۲-۵۰) در مورد تربیت آورده است تربیت عبارتست از ایجاد تغییرات مطلوب در انسان تا استعدادهای نهفته انسان شکوفا گردند و همچنین می توان با پرورش قوای جسمی و روحی انسان برای رسیدن به کمال مطلوب و انتقال طرز تفکر و عمل یک جامعه به آیندگان کمک کرد. در مورد مفهوم تربیت دینی در دائره المعارف جهانی تربیت آمده است: منظور از تربیت دینی آموزش منظم و برنامه ریزی شده که سعی دارد در مسائلی همچون وجود خدا، حقیقت هستی، حیات، رابطه فرد با خالق و رابطه او با سایر افرادی که با آنها در یک جامعه زندگی می کنند بحث می کند تربیت اسلامی به پرورش عقیده در نفس کودک می پردازد و در هر مرحله از مراحل آموزش برخی از حقایق اعتقادی را بیان می کند. قرآن کریم هرگونه تقلید در زمینه عقاید را رد می کند و کسانی که عقاید باطل پدرانشان را به ارث

می‌برند مورد مذمت قرار می‌دهد در قرآن آیات مختلفی که تفکر سطحی را مورد سرزنش قرار داده وجود دارد در چنین آیاتی منزلت و مقام صاحبان خرد مورد تکریم واقع شده است. در تربیت اسلامی تمام تلاش بر این است که پلی بین عقل و قلب کودک ایجاد شود تا با ایجاد ارتباط این دو با هم شکوفا شدن استعداد در کودک سریعتر انجام گیرد دومین امری که در تربیت دینی مؤثر است نوع نگاه جامعه به جایگاه اجتماعی دین است در این مورد با دو دیدگاه مواجه می‌شویم. دیدگاه اول دین را نوعی اعتقاد شخصی می‌داند و ارزش‌های تربیتی و هنجارها را جامعه تعیین می‌کند و دین دخالتی در تعیین آنها و جهت‌دهی به سوی آنها ندارد در حالیکه با توجه به دیدگاه دوم دین هدایتی است که تمام جوانب زندگی را در بر می‌گیرد و در زمینه تربیتی نیز دین دارای ارزش‌ها و هنجارهاست و فرد و جامعه را به سوی تحقق آن ارزش‌ها دعوت می‌کند. تربیت از دیدگاه‌های فردی، اجتماعی، سیاسی، معنوی و فرهنگی مورد توجه انسانها قرار گرفته است. در جنبه فردی، برای رشد تن، پرورش مغز، پرورش شخصیت فرد، آشنایی فرد به وظایف شخصی، یافتن اعتماد به نفس و شناخت خود می‌باشد. در جنبه اجتماعی می‌توان به پرورش فرد برای روح همدردی با دیگران، پرورش فرد به عنوان عضو مفید برای جامعه و آشنایی او با وضع جامعه اشاره کرد. از نظر اقتصاد، پرورش فردی که قادر به رفع نیازمندی‌های اقتصادی خود بوده و از نظر سیاسی، تربیت انسانی که آگاه به مسائل روز و جریان‌ات نظام سیاسی بوده و تقویت‌کننده روح دموکراسی در انسانها می‌باشد. در زمینه فرهنگی حفظ و رشد میراث فرهنگی است تا بوسیله آن بتوان برای بهتر کردن زندگی تلاش کرد و بالاخره از تربیت در زمینه معنوی استفاده می‌شود تا در سایه آن رابطه انسان با خدا و با پدیده‌های مادی و ماوراء مادی براساس ضوابطی قرار گیرد و انسان با تکیه بر این ضوابط به هدف اصلی که همان کمال است برسد. زمانیکه کودک به دنیا می‌آید دارای قابلیت‌های موروثی است او از ابتدای زندگی با محیطی که در آن قرار دارد تعامل دارد. در تربیت دینی باید به ریشه‌کنی گرایش‌ات منفی در کودک پرداخت و گرایش‌های مثبت را در او تقویت کرد. اسلام با جبر مخالف است با زور نمی‌توان ذائقه کودک را به معنویات گرایش داد، زیرا اصرار در هر کاری سبب حس لجاجت در کودک می‌گردد. اگر فرزند ما به سوی مسائل دینی نمی‌رود یک جای کار اشتباه بوده یا افراط در کار بوده یا تفریط. افراط باعث لجبازی کودک و تفریط باعث بی‌تفاوتی او نسبت به مسائل معنوی می‌گردد. کودک می‌بایست نماز را

خود درک کند بداند چرا نماز می خواند، فایده و اثرات نماز چه است؟ وقتی اینگونه مسائل را فهمید با شنیدن صدای اذان مضطرب می شود و سعی بر این دارد که هرچه زودتر نمازش را بخواند کودک می بایست از درون به حرکت و تکاپو درآید این ایجاد حرکت وظیفه والدین است که با تربیت صحیحشان کودک را به سمت دین و مذهب گرایش دهند.

